

Polonijne Okienko na Świat (14/11/2025)

Świat

- Chiny i Iran zawarły pakt „ropa za broń”. Pekin dostarczył Teheranowi zaawansowane rakiety HQ-9, co zmienia układ sił na Bliskim Wschodzie.
- James Watson, współodkrywca struktury DNA, zmarł w wieku 97 l.; za to odkrycie z 1953 r., gdy miał 24 l., otrzymał Nobla. Później popadł w niełaskę świata nauki za swoje prace dot. różnic inteligencji w podziale na rasy.
- Trump ogłosił, że nikt z USA nie weźmie udziału w nadchodzącym szczycie G20 w RPA, bo biali Afrykanerzy są tam prześladowani. Wskazał m.in. ustawę "Black Economic Empowerment", która faworyzuje czarnych oraz na poprawki konstytucyjne pozwalające na wyłączenia „w ważnym celu społecznym” bez odszkodowania.
- Viralem w internecie stała się wypowiedź 100-l. brytyjskiego weterana wojny z III Rzeszą, który ocenił, że trud jego oraz dziesiątków poległych przyjaciół był nie wart tego, czym obecnie jest Wlk. Brytania. Alec Penstone ocenił, że jest z nią dziś o wiele gorzej, niż w czasie wojny oraz że nie ma w niej wolności.
- Węgry skutecznie obroniły swój program gwarantujący obniżkę rachunków i będą całkowicie zwolnione z sankcji związanych z rurociągami TurkStream i Przyjaźń - ogłosił w piątek premier Viktor Orban po rozmowach z prezydentem USA Donaldem Trumpem w Waszyngtonie.
- Elise Stefanik, republikańska kongresmenka o polskich korzeniach, zapowiedziała, że w wyborach 2026 roku będzie ubiegać się o stanowisko gubernatora stanu Nowy Jork. Oficjalne ogłoszenie jej decyzji może nastąpić już w piątek.
- Przebywający we włoskim areszcie Serhij Kuzniecowa, podejrzewany przez niemiecki wymiar sprawiedliwości o przeprowadzenie ataku na gazociąg Nord Stream w 2022 r., jest w stanie krytycznym - przekazał ukraiński RPO, Dmytro Łubiniec. Kuzniecowa od 9 dni prowadzi protest głodowy po tym, jak sąd w Bolonii ponownie zdecydował o wydaniu go w ręce Niemców.
- W Jaskini Siarkowej, na granicy Grecji i Albanii, odkryto gigantyczną pajęczynę, która mieści ponad 100 tys. pająków 2 gatunków i tworzy unikalny ekosystem.
- Cztery osoby, w tym dwoje dzieci, poniosły śmierć na Filipinach w wyniku przejścia supertajfunu Fung-wong – poinformowały w poniedziałek tamtejsze władze. Jak przypomina agencja Reutera, jeszcze przed nadejściem żywiołu w niedzielę ewakuowano ponad milion mieszkańców.

- Naukowcy z Uniwersytetu Yonsei w Korei Płd. opublikowali badania wskazujące, że ekspansja Wszechświata zwalnia, co przeczy powszechnej od 1998 r. wiedzy, jakoby przyspieszała pod wpływem tzw. ciemnej energii.
- Didier Reynders, znany z ataków na Polskę były komisarz UE ds. sprawiedliwości, został oskarżony w śledztwie dotyczącym prania pieniędzy. Śledczy badają jednak także intensywnie wątek związków Reyndersa z rosyjskim oligarchą, Olegiem Deripaską. Byli obaj związani z fundacją artystyczną, którą przed laty Rosjanin wykorzystywał miał do prania pieniędzy.
- Dwóch obywateli Polski zginęło w wypadku samochodu terenowego na wydmach w Maroku – przekazał rzecznik MSZ Maciej Wewiór. Jak dodał - Polski konsul został poinformowany o wypadku w sobotę i jest w kontakcie z rodzinami naszych obywateli.
- Przed sądem w Magdeburgu stanął 51-letni Taleb Abdul Dżawad, oskarżony o zamach na jarmarku bożonarodzeniowym. To jedna z największych spraw sądowych w powojennej historii Niemiec.
- Sąd w Paryżu zgodził się na zwolnienie z więzienia, pod nadzorem sądowym, byłego prezydenta Francji Nicolasa Sarkozy'ego, który od 21 października odbywał wyrok pięciu lat pozbawienia wolności.
- Obecne systemy edukacji lekarskiej najbardziej "drenuje" system zdrowia w Luksemburgu. 100 proc. tamtejszych lekarzy zdobywało swoje pierwsze uprawnienia poza krajem — wynika z informacji OECD. Jak widać, nie trzeba mieć uczelni medycznych, żeby mieć lekarzy. Wysoki wskaźnik kształconych poza granicą jest też wśród lekarzy w: Izraelu (58,5 proc. lekarzy wykształciło się poza granicami kraju), Norwegii (44 proc.), Nowej Zelandii (42 proc.), Australii (31 proc.), Szwecji (28 proc.) i Chile (25 proc.).

Polska

- Prezydent Nawrocki zażądał zmiany w Prawie o ruchu drogowym, które miały przedłużyć prawo do jazdy buspasami dla aut elektrycznych i wodorowych do końca 2027 i umożliwić to samo motocyklistom.
- Prezydent Nawrocki zażądał ustawy o utworzeniu Parku Narodowego Doliny Dolnej Odry. Miał być 1. nowym parkiem narodowym w Polsce od 24 lat i powstać 11 listopada na obszarze 4 tys. ha w woj. zachodniopomorskim. Prezydent wskazał na blokowanie rozwoju gospodarczego regionu, w tym transportu rzecznicznego na Odrze. Zarzucał też, że decyzję podjęto bez szerokich konsultacji społecznych i referendum lokalnego, a wykorzystane dane były częściowo nieaktualne.
- Europeoseł Stanisław Tysza (dziś KO, wcześniej Kukiz 15') opowiedział w TV, że uczestniczył w spotkaniu z ówczesnym ministrem sprawiedliwości Ziobrą, zorganizowanym przez Janusza Kowalskiego (PiS), na którym proponowano jemu i Kukizowi środki z Funduszu Sprawiedliwości na własne cele polityczne.
- Polska jest na 6. miejscu od końca w nowym rankingu państw UE pod względem mediany dochodu po uwzględnieniu siły nabywczej.
- W 2025 roku wiele polskich wsi mogłoby nosić nazwę Samotniki. To miejsce, w którym sporą część mieszkańców stanowią osoby starsze, które z dala od miasta pozostają zupełnie same. Ubywa domów wielopokoleniowych, krewni mieszkają daleko, miejscowość się wyludnia, sklepik upadł kilka lat temu, a komunikacji zbiorowej brak. Samotników w Polsce będzie przybywać. Choć istnieją programy wsparcia samotnych seniorów, to realnie pomoc nie dociera wszędzie tam, gdzie powinna.
- "Wczoraj prezydent pokazał projekt ustawy dotyczącej obniżenia cen energii elektrycznej o 33 procent. Ten projekt został przyjęty przynajmniej z umiarkowanym optymizmem i pozytywnymi ocenami skutków wprowadzenia tej obniżki, możliwości jej wprowadzenia. No i godzinę później, premier, chcąc przykryć dobrą inicjatywę ustawodawczą prezydenta, posługuje się takim właśnie fejkem, mówiąc o tym, że prezydent nie dokonał nominacji na pierwszy stopień oficerski" - mówił w Republice rzecznik prezydenta, Rafał Leśkiewicz.

- Czy prezydent zdecyduje się na zwołanie Rady Gabinetowej ws. dramatycznej sytuacji polskich szpitali? "To wcale nie jest wykluczone, bo ta sytuacja jest w tej chwili dramatyczna, po niecałych dwóch latach rządzenia przez Donalda Tuska szpitale są w ruinie" - odpowiedział rzecznik prasowy głowy państwa, Rafał Leśkiewicz.
- "Jeśli się okaże, że Żurek był źródłem dla Rubcowa, agenta GRU to rodzi to poważne pytania o jego przyszłość w rządzie, a i czy nie powinny być tu wszczęte jakieś postępowania" - mówił na antenie Republiki Paweł Jabłoński. Poseł PiS poinformował również, że złożył oficjalne zapytanie poselskie do Żurka - właśnie w tej sprawie. - Trzeba to natychmiast wyjaśnić, kim jest pan Żurek. Skąd taka sieć powiązań - apelował Tomasz Sakiewicz, prezes TV Republika.
- Głosami polityków koalicji 13 grudnia Zbigniew Ziobro został pozbawiony poselskiego immunitetu, a także zdecydowano o jego zatrzymaniu i możliwości tymczasowego aresztowania. Ziobro wciąż przebywa na Węgrzech, jednak nie chce mówić publicznie o tym, co zrobi w najbliższych dniach. Jeszcze przed głosowaniem w Sejmie, polityk mówił o tym, iż posiada wiedzę, że gdy tylko pojawi się w Polsce - zostanie zatrzymany. Nawet posiadając immunitet.
- Szybka i skuteczna interwencja straży pożarnej uniemożliwiła dalsze postępowanie ognia w pożarze restauracji na wrocławskim rynku. Spłonęła markiza i wyposażenie ogródka gastronomicznego. Wcześniej ewakuowano z lokalu 16 osób, z których jedna trafiła do szpitala.
- Święto Niepodległości 11 listopada to najpiękniejsze i najbardziej radosne święto mówiące o naszej niepodległości, suwerenności, ale też stawiające nam konkretne zadania na przyszłość - powiedział prezydent Karol Nawrocki w wywiadzie dla TV Republika.
- Mowa prezydenta Nawrockiego na obchodach Święta Niepodległości skupiła się na obronie polskiego munduru, krytyce oddawania suwerenności obcym instytucjom, podkreśleniu ambicji Polski oraz wezwaniu do odpowiedzialności za przyszłość kraju w XXI wieku.
- Prezydent Karol Nawrocki nie zgodził się na nominację 46 sędziów. – Przez najbliższe 5 lat sędziowie, którzy kwestionują porządek konstytucyjno–prawny Rzeczypospolitej Polskiej nie mogą liczyć ani na awans, jeśli będzie zależał od prezydenta, ani na nominację sędziowską – mówił Prezydent RP podczas oświadczenia dla mediów.
- Służba Kontrwywiadu Wojskowego zapewniła, że istotne informacje, dotyczące bezpieczeństwa, "trafiają i będą trafiać" na biurko Karola Nawrockiego. Oświadczenie wydano w reakcji na spór o oficerskie nominacje w SKW i ABW. Prezydent odmówił ich podpisania, ponieważ szefowie wspomnianych służb "nie przyszli na spotkanie" z głową państwa - tłumaczył szef prezydenckiego Biura Polityki Międzynarodowej Marcin Przydacz.

Australia

- Od 10 grudnia osoby poniżej 16. roku życia w Australii nie będą mogły korzystać z dwóch kolejnych platform społecznościowych: Reddit i Kick – poinformował w środę rządowy organ odpowiadający za bezpieczeństwo w sieci. Tym samym lista serwisów objętych tym zakazem wzrosła do dziewięciu.
- Zaledwie siedemnastoletni, młody zawodnik z klubu krykieta, Ben Austin, zmarł tragicznie po tym, jak podczas treningu został uderzony piłką w szyję. Młody zawodnik miał na sobie kask ochronny, jednak — jak ustalono — nie korzystał z osłony na szyję. Ten drobny, ale jak się okazało, tragiczny szczegół, zadecydował o wszystkim.
- 10 dni po śmierci 80-letniej pasażerki na pokład australijskiego statku wycieczkowego weszli śledczy - informuje BBC. Kobieta zmarła po tym, jak Coral Adventurer, którym podróżowała, pozostawił ją samą na niezamieszkałej wyspie u wybrzeży Australii. AMSA bada incydent wspólnie z policją z Queensland i lokalnym koronerem - informuje BBC. Służby nie komentują na razie prowadzonego przez siebie śledztwa.

- Przegrzany powerbank eksplodował w kieszeni mężczyzny oczekującego na lot w Melbourne - informują media. Podróżny doznał poparzeń nogi i palców, trafił do szpitala. Do zdarzenia doszło na lotnisku w Melbourne w czwartek rano. Mężczyzna w wieku ok. 50 lat, którego tożsamość nie jest znana, przebywał w saloniku biznesowym linii lotniczej Qantas. W pewnym momencie w jego kieszeni wybuchł pożar. Okazało się, że eksplodował przegrzany powerbank.
- W Australii rośnie problem dzikich świń. Na farmach w Nowej Południowej Walii zaczęły atakować jagnięta na masową skalę. W niektórych gospodarstwach znikają całe mioty – hodowcy tracą nawet 99% młodych. Zwierzęta, które dawniej żywiły się głównie roślinami i padliną, przeszły na dietę mięsną, ucząc się, że jagnięta to łatwa zdobycz.
- Naukowcy z Australii odkryli nowy, niezwykle intrygujący gatunek pszczoły – *Megachile lucifer*. Samice tego owada mają na głowie małe „rożki”, więc zyskały przydomek „pszczoły diabła”. Ten diabelnie uroczy zapylacz został znaleziony w odległym regionie Zachodniej Australii i może odegrać kluczową rolę w zrozumieniu ewolucji rodzimych pszczół.

Opracował:

Bogusław P.